

Development of a Blended Learning Online Course in French for Tour Guides on the CMRU MOOC Platform

Kittiphong Tiranarata

Chiang Mai Rajabhat University

Abstract

Integrating online learning into language teaching is essential to meet current needs and learning contexts. Developing blended online lessons is an effective approach to enhancing French communication skills for tour guiding. This study developed blended online learning to enhance French communication skills for the Tour Guides course and examine learner satisfaction on the CMRU MOOC platform. The target group was five third-year French for the Service Industry students from Chiang Mai Rajabhat University's Faculty of Humanities and Social Sciences, who enrolled in the French for Tour Guides course in the first semester of 2023. The participants were selected using purposive sampling. Research instruments included 1) five units of blended online lessons covering welcoming tourists, stating dos and don'ts, asking and giving directions, providing tourist attraction information, and shopping; 2) a satisfaction questionnaire; and 3) an interview form. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The results revealed that (1) the developed blended online lessons were presented through bilingual (Thai-French) video clips combined with classroom practice, and (2) learners showed the highest level of satisfaction. The implementation aspect received the highest mean score, followed by lesson content and presentation format, respectively. Interview findings indicated that learners could apply their knowledge in real-life situations, such as giving directions, offering advice on tourist attractions, and communicating with French-speaking tourists. The lesson model can serve as a prototype for developing foreign language instructional materials for tour guiding in other contexts.

Keywords: Blended learning online course, French communication skills, Tour guides, CMRU MOOC platform

How to Cite

Tiranarata, K. (2025). Development of a Blended Learning Online Course in French for Tour Guides on the CMRU MOOC Platform. *Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University*, 17(1), 69-81. Retrieved from <https://so05.tcithaijo.org/index.php/irdssru/article/view/276740> (In Thai)

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องาน มัลติเทคกับแพลตฟอร์ม CMRU MOOC

กิตติพงศ์ ติรณะรัต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัลติเทคจำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของผู้เรียน การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสสำหรับงานมัลติเทค การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัลติเทคกับแพลตฟอร์ม CMRU MOOC และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่ออุตสาหกรรมบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัลติเทค ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย (1) บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานจำนวน 5 บท ได้แก่ การต้อนรับนักท่องเที่ยว การแจ้งข้อควรปฏิบัติและข้อห้าม การถามและบอกเส้นทาง การให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว และการซื้อของ (2) แบบสอบถามความพึงพอใจ และ (3) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีการนำเสนอผ่านคลิปวิดีโอสองภาษา (ไทย-ฝรั่งเศส) ผสมผสานกับการเรียนในชั้นเรียน และ 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับสูงสุด โดยด้านการนำไปใช้ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือเนื้อหาของบทเรียนและรูปแบบการนำเสนอ ตามลำดับ ผลสัมภาษณ์ระบุว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การบอกเส้นทาง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว และการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส บทเรียนนี้สามารถใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่องานมัลติเทคในบริบทอื่น ๆ ต่อไป

คำสำคัญ: บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน, ทักษะการสื่อสารภาษาฝรั่งเศส, งานมัลติเทค, แพลตฟอร์ม CMRU MOOC

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง สถิตินักท่องเที่ยวระหว่างเดือนมกราคม - กันยายน 2567 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีจำนวน 515,228 คน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 33.77 โดยเฉพาะในเดือนกุมภาพันธ์ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสสูงสุดถึง 105,918 คน (Ministry of Tourism and Sports, 2024) **กระทรวงการ**

วารสารจะระบุชื่อผู้แต่งในการอ้างอิงครั้งแรก (เฉพาะภาษาไทย)*

ท่องเที่ยวและกีฬา การเติบโตดังกล่าวส่งผลให้เกิดความต้องการมัคคุเทศก์ที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ได้กำหนดเป้าหมายที่ 4 คือการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (United Nations Thailand, 2002) **สหประชาชาติในประเทศไทย** สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตลอดชีวิต โดยมีพันธกิจสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นในทุกช่วงวัย (Chiang Mai Rajabhat University, 2024) **มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่ออุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมด้านทักษะภาษาฝรั่งเศสเพื่อการประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ (Chiang Mai Rajabhat University, 2020) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัคคุเทศก์เป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันยังประสบปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านเวลาเรียนในชั้นเรียน และโอกาสในการฝึกฝนการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (European School Education Platform, 2023) และการขาดแคลนสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการทบทวนด้วยตนเอง (Ünal, Yamac & Yildiz, 2017) ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม MOOC (Massive Open Online Course) ในรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการอย่างเป็นระบบระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนและการเรียนรู้ออนไลน์ โดยผ่านการพิจารณาเลือกใช้แนวทางและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อกัน (Garrison & Vaughan, 2008) นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบผสมผสานช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้นอกเวลาเรียนได้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนจัดสรรเวลาและทบทวนเนื้อหาได้ตามสะดวก ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น (Stacey & Gerbic, 2006) จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การใช้ MOOC ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และความมั่นใจในการใช้ภาษาของผู้เรียน เนื่องจากเป็นระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างยืดหยุ่นทั้งด้านเวลาและสถานที่ อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง **ธีรช ดวงจิโน** (Duangjino, 2024)

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จึงได้พัฒนาแพลตฟอร์ม CMRU MOOC ซึ่งเป็นระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีความพร้อมทั้งด้านเทคโนโลยีและการสนับสนุนการเรียนรู้โดยตรงรับการจัดการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนแบบผสมผสาน การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะช่วยให้ผู้พัฒนาบทเรียนสามารถปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรม และการออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัคคุเทศก์บนแพลตฟอร์ม CMRU MOOC สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่ออุตสาหกรรมบริการ และ

ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการท่องเที่ยว และเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

การสอนภาษาต่างประเทศเพื่องานมัคคุเทศก์

การสอนภาษาต่างประเทศเพื่องานมัคคุเทศก์เป็นส่วนหนึ่งของการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purposes: LSP) ซึ่งมีวิวัฒนาการมาอย่างยาวนานตั้งแต่ทศวรรษที่ 1920 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพเฉพาะด้าน (Carras, Tolas, Kohler & Szilagyi, 2007) ทั้งนี้ (Mangiante & Parpette (2004) ได้นำเสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนการสอนควรพัฒนามาจากความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน (demand) มากกว่าการคาดการณ์ความต้องการ (supply) โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยวที่ต้องกำหนดสถานการณ์การสื่อสารและเนื้อหาที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Mourlhon-Dallies, 2008) ที่ได้จำแนกรูปแบบการสอนออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การสอนภาษาเพื่อวิชาชีพ (French Professional: FOS) ที่เน้นการให้การศึกษา มากกว่าการฝึกอบรม และภาษาฝรั่งเศสเพื่อวิชาชีพ (French as a Professional Language: FLP) ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติวิชาชีพโดยใช้ภาษาฝรั่งเศสได้อย่างสมบูรณ์ จากการศึกษาของ อภิไทย แก้วจรัส (Kaewjarat, 2021) พบว่า มัคคุเทศก์ในปัจจุบันจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลาย โดยเฉพาะความสามารถในการใช้ภาษาที่สาม ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการให้บริการ ทั้งนี้ ทักษะดังกล่าวมีความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานและการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

การเรียนรู้ผ่าน MOOC (Massive Open Online Course)

การจัดการเรียนการสอนแบบ MOOCs (Massive Open Online Courses) เริ่มต้นในปี ค.ศ. 2008 โดย Downes และ Siemens บนพื้นฐานแนวคิดการเรียนรู้แบบเชื่อมโยง จุดเปลี่ยนสำคัญเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 2011 เมื่อมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดได้พัฒนาวิดีโอการสอนและเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แบบเปิด นำไปสู่การพัฒนาแพลตฟอร์มสำคัญในปี ค.ศ. 2012 ได้แก่ Coursera Udacity Udemy และ EdX ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่าง MIT กับ Harvard (Baturay, 2015)

Baturay ได้วิเคราะห์ลักษณะสำคัญของ MOOCs ไว้ 3 ประการ คือ การเปิดกว้าง (Open) ที่ให้ผู้เรียนเข้าถึงได้ฟรีและเรียนได้หลายหลักสูตร การมีส่วนร่วม (Participatory) ผ่านการสร้างและแบ่งปันความรู้ และการกระจายตัว (Distributed) ของความรู้ในเครือข่ายผู้เรียน

การศึกษาของ (Zawacki-Richter, Bozkurt, Alturki & Aldraiweesh, 2018) ได้วิเคราะห์บทความวิจัยเกี่ยวกับ MOOCs จำนวน 362 เรื่อง ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี ค.ศ. 2008-2015 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบประเด็นวิจัยที่สำคัญ 4 ด้าน ด้านแรก คือศักยภาพและความท้าทายของ MOOCs สำหรับมหาวิทยาลัย ซึ่งแสดงให้เห็นโอกาสในการขยายการเข้าถึงการศึกษาระดับสูงและการพัฒนารูปแบบธุรกิจใหม่ ด้านที่สอง คือการพัฒนาแพลตฟอร์ม MOOCs ที่มุ่งเน้นการสร้างระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและรองรับผู้เรียนจำนวนมาก ด้านที่สาม คือการศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนและการพัฒนาเนื้อหา โดยให้ความสำคัญกับการสร้างการมีส่วนร่วมและชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ และด้านสุดท้าย คือคุณภาพและการออกแบบการสอน ที่

เน้นการพัฒนามาตรฐานและระบบการประเมินผล ทั้งนี้ การวิจัยยังชี้ให้เห็นความท้าทายสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การแก้ปัญหาอัตราการออกกลางคันที่สูง การพัฒนาระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างกลไกสนับสนุนผู้เรียนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ออนไลน์

แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่มีพัฒนาการด้านความหมายอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจาก (Driscoll as cited in Zhang, 2021) ที่ได้จำแนกความหมายไว้ 4 มิติ ประกอบด้วย (1) การผสมผสานเทคโนโลยีเว็บในรูปแบบต่างๆ เช่น การเรียนในห้องเรียนเสมือน การเรียนด้วยตนเอง การเรียนแบบร่วมมือ (2) การผสมผสานแนวทางการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และทฤษฎีพุทธิปัญญานิยม (3) การผสมผสานเทคโนโลยีการสอนกับการเรียนแบบเผชิญหน้า และ (4) การผสมผสานเทคโนโลยีการสอนกับการปฏิบัติงานจริง

การพัฒนาแนวคิดด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนปรากฏในงานของ Graham (อ้างถึงใน Zhang, 2021) ที่ได้นิยามว่าเป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับการเรียนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับ (Allen et al. as cited in Zhang, 2021) ที่ได้กำหนดสัดส่วนเนื้อหาออนไลน์ไว้ที่ร้อยละ 30-79 ของการเรียนรู้ทั้งหมด นอกจากนี้ (Garrison & Vaughan as cited in Zhang, 2021) ยังให้ความสำคัญกับการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและการเรียนออนไลน์

ในด้านประโยชน์ของการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Wang, Shen, Novak & Xioayan, 2009) พบว่าช่วยให้ผู้สอนสามารถใช้ประโยชน์สูงสุดจากการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและการเรียนออนไลน์ สอดคล้องกับการศึกษาของ (Kintu & Zhu, 2006) ที่พบว่าการเรียนรู้แบบผสมผสานช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและการจัดการภาระงานที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการสร้างความรู้ของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม (Cronje, 2020) ได้วิเคราะห์ว่านิยามส่วนใหญ่ยังขาดมิติด้านทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ เนื่องจากผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของผลลัพธ์การเรียนรู้ระหว่างวิธีการสอนแบบต่างๆ จึงได้เสนอนิยามใหม่ว่า "การเรียนรู้แบบผสมผสานคือการใช้ทฤษฎี วิธีการ และเทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดบริบทนั้นๆ" ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการงานมัคคุเทศก์บนแพลตฟอร์ม CMRU MOOC
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการงานมัคคุเทศก์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัคคุเทศก์และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่ออุตสาหกรรมบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัคคุเทศก์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้พัฒนาและใช้เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1.2.1 บทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้เสริมที่พัฒนาขึ้นบนแพลตฟอร์ม CMRU MOOC (<https://cmrumooc.teachable.com>) ดังภาพที่ 1 สำหรับการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยนำเสนอในรูปแบบวิดีโอการสอนที่มีคำอธิบายประกอบเป็นภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส ดังภาพที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา

ภาพที่ 1 หน้าจอหลักของบทเรียนออนไลน์

▶ บทที่ 1 Accueillir les touristes การต้อนรับนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 2 ตัวอย่างบทเรียน

โครงสร้างเนื้อหาบทเรียนประกอบด้วย 5 บท ได้แก่

- บทที่ 1 การต้อนรับนักท่องเที่ยว (Accueillir les touristes) นำเสนอสำนวนที่ใช้ในการต้อนรับ ทักทาย และแนะนำตัวสำหรับมัคคุเทศก์
- บทที่ 2 การบอกข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติ (Exprimer l'interdiction et l'obligation) นำเสนอสำนวนที่ใช้ในการบอกข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในสถานที่ท่องเที่ยว
- บทที่ 3 การถามและการบอกเส้นทาง (Demander et indiquer la direction) นำเสนอคำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่ สำนวนที่ใช้ในการถามและบอกเส้นทาง พร้อมตัวอย่างบทสนทนา
- บทที่ 4 การบอกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว (Donner des informations générales sur un site touristique) นำเสนอการบอกที่ตั้ง ข้อมูลบุคคล เวลา ลักษณะเด่น และประโยชน์ของสถานที่ท่องเที่ยว
- บทที่ 5 การซื้อของ (Faire des achats) นำเสนอการระบุสถานที่ซื้อสินค้า การให้ความช่วยเหลือ การอธิบายลักษณะสินค้า การสอบถามและต่อรองราคา

1.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ แบ่งเป็น 4 ตอน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความพึงพอใจด้านเนื้อหาบทเรียน ตอนที่ 3 ความพึงพอใจด้านการนำเสนอบทเรียน และตอนที่ 4 ความพึงพอใจด้านประโยชน์การนำไปใช้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale)

1.2.3 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทเรียน ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดที่ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาทักษะภาษาฝรั่งเศส การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง การพัฒนาความมั่นใจในการใช้ภาษา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทเรียน

1.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการใช้บทเรียนออนไลน์แก่กลุ่มเป้าหมาย

1.3.2 จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยใช้บทเรียนออนไลน์เป็นสื่อเสริมสำหรับ
ทบทวนด้วยตนเอง

1.3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบออนไลน์

1.3.4 สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิง
พรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนาความ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการงานมัคคุเทศก์ มีผลการวิจัย
แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ด้านเนื้อหาบทเรียน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($S.D.$)	ระดับความพึง พอใจ
1. เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่องานมัคคุเทศก์	4.80	0.45	มากที่สุด
2. การจัดลำดับเนื้อหาเข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
4. คำอธิบายและตัวอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. เนื้อหาทันสมัย เหมาะกับการใช้งานจริง	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.84	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ด้านการนำเสนอบทเรียน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($S.D.$)	ระดับความพึง พอใจ
1. การออกแบบหน้าจอสวยงาม ใช้งานง่าย	4.80	0.45	มากที่สุด
2. การออกเสียงภาษาฝรั่งเศสฟังชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สื่อประกอบ (รูปภาพ/วิดีโอ) เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ตัวอักษรอ่านง่าย ขนาดเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การเข้าถึงเนื้อหาแต่ละบทสะดวก	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.80	0.38	มากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ด้านประโยชน์การนำไปใช้

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($S.D.$)	ระดับความพึง พอใจ
1. สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ช่วยพัฒนาทักษะภาษาฝรั่งเศส	4.80	0.45	มากที่สุด
3. เพิ่มความมั่นใจในการสื่อสาร	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สะดวกในการทบทวนบทเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.88	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์โดยรวม

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ($S.D.$)	ระดับความพึง พอใจ
1. ด้านเนื้อหาบทเรียน	4.84	0.29	มากที่สุด
2. ด้านการนำเสนอบทเรียน	4.80	0.38	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์การนำไปใช้	4.88	0.27	มากที่สุด
รวม	4.84	0.31	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์รายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องาน
ภาคคุเทศก์ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.84$, $S.D.= 0.31$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

- ด้านประโยชน์การนำไปใช้ มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.88$, $S.D.= 0.27$) โดยนักศึกษามี
ความพึงพอใจสูงสุดในประเด็นความสะดวกในการทบทวนบทเรียนและความเหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วย
ตนเอง ($\bar{X}= 5.00$)

- ด้านเนื้อหาบทเรียน มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.84$, $S.D.= 0.29$) โดยนักศึกษามีความ
พึงพอใจสูงสุดในประเด็นการจัดลำดับเนื้อหาเข้าใจง่ายและคำอธิบายและตัวอย่างชัดเจน ($\bar{X}= 5.00$)

- ด้านการนำเสนอบทเรียน มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.80$, $S.D.= 0.38$) โดยนักศึกษามี
ความพึงพอใจสูงสุดในประเด็นสื่อประกอบ (รูปภาพ/วิดีโอ) เหมาะสม ($\bar{X}= 5.00$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์รายบุคคล

จากการสัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน พบผลการวิเคราะห์รายบุคคล ดังนี้

นักศึกษาคนที่ 1 มุ่งเน้นการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพมัคคุเทศก์โดยตรง โดยได้มีโอกาส
ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงระหว่างการทำงาน แม้จะเป็นการช่วยมัคคุเทศก์ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นหลัก ผู้เรียน
สะท้อนพัฒนาการด้านการออกเสียงและการใช้คำศัพท์ที่ถูกต้อง และเสนอแนะให้เพิ่มแบบทดสอบท้ายบทเพื่อ
ประเมินความเข้าใจ

นักศึกษาคนที่ 2 แสดงให้เห็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่หลากหลาย โดยสามารถประยุกต์ใช้ภาษาในการให้ข้อมูลด้านต่างๆ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว เส้นทาง และข้อควรปฏิบัติ ที่น่าสนใจคือ ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยไม่ยึดติดกับความถูกต้องทางไวยากรณ์มากเกินไป และเสนอแนะให้เพิ่มคำอ่านและคำแปลภาษาไทยเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

นักศึกษาคนที่ 3 นำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการทักทายและสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส สะท้อนการพัฒนาความมั่นใจในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และเสนอแนะให้เพิ่มตัวอย่างสถานการณ์ที่หลากหลายเพื่อเสริมความเข้าใจ

นักศึกษาคนที่ 4 เน้นการนำความรู้ไปใช้ในการให้บริการลูกค้า สามารถประยุกต์ใช้ในการแนะนำอธิบาย และสอบถามข้อมูล ผู้เรียนแสดงให้เห็นพัฒนาการด้านความเข้าใจและความแม่นยำในการพูด และเสนอแนะให้เพิ่มเนื้อหาเฉพาะเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น เช่น ปางช้าง

นักศึกษาคนที่ 5 แสดงให้เห็นการพัฒนาทักษะทางภาษาแบบองค์รวม ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การอธิบายข้อควรปฏิบัติในการเข้าวัด โดยใช้ประโยคภาษาฝรั่งเศสได้อย่างถูกต้อง และแสดงความพึงพอใจต่อความกระชับของเนื้อหาและความสะดวกในการเรียนจากการวิเคราะห์รายบุคคลพบว่า แม้ผู้เรียนจะมีรูปแบบการนำความรู้ไปใช้ที่แตกต่างกันตามบริบทและความสนใจ แต่ทุกคนสะท้อนให้เห็นพัฒนาการด้านทักษะภาษาและความมั่นใจในการสื่อสาร ข้อเสนอแนะที่ได้รับมีความหลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่เน้นการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่องานมัคคุเทศก์บนแพลตฟอร์ม CMRU MOOC สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบเนื้อหา 5 บท ได้แก่ การต้อนรับนักท่องเที่ยว การบอกข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติ การถามและบอกเส้นทาง การให้ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว และการซื้อของ โดยนำเสนอในรูปแบบคลิปวิดีโอพร้อมคำอธิบายประกอบเป็นภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส ผสมผสานกับการเรียนในชั้นเรียนที่เน้นการฝึกปฏิบัติและการมีปฏิสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของบทเรียนมีความสอดคล้องกับแนวคิดการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของ (Mangiante & Parpette, 2004) ที่ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและการกำหนดสถานการณ์การสื่อสารที่เหมาะสมกับบริบทการทำงาน นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ (Stacey & Gerbic, 2006) ที่ระบุว่า การเรียนแบบผสมผสานช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาในชั้นเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้นอกเวลาเรียนได้ตามความเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, $S.D. = 0.31$) โดยมีความพึงพอใจด้านประโยชน์การ

นำไปใช้สูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.88, $S.D.$ = 0.27) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการสอนภาษาแบบ French as a Professional Language (FLP) ของ Mourlhon-Dallies (2008) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถประยุกต์ใช้ภาษาในการปฏิบัติวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนผ่านผลการสัมภาษณ์ที่พบว่านักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การให้ข้อมูลเส้นทาง การแนะนำข้อควรปฏิบัติในสถานที่ท่องเที่ยว และการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส

3. ความพึงพอใจในระดับสูงด้านการเข้าถึงบทเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Duangjino, 2024) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบ MOOC ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และความมั่นใจในการใช้ภาษาของผู้เรียน เนื่องจากระบบเอื้อต่อการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะจากผู้เรียนเกี่ยวกับการเพิ่มเติมเนื้อหาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Kaewjarat, 2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าภาคธุรกิจในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความรู้ที่หลากหลาย ทั้งด้านภาษา ศิลปวัฒนธรรม และข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

4. ผลการวิจัยยังสะท้อนความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Thailand, 2022) และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในการสร้างหลักประกันด้านการศึกษาที่มีคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ได้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Zawacki-Richter et al., 2018) ที่พบว่าการพัฒนาระบบการเรียนการสอนออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการขยายการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้เรียนต้องการคำอ่านและคำแปลประกอบ ควรพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ภาษา (Language Learning Support) โดยเพิ่มคำอธิบายการออกเสียง คำแปล และหมายเหตุทางวัฒนธรรม (Cultural Notes) เพื่อเสริมความเข้าใจในการใช้ภาษาตามบริบท
2. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นความจำเป็นในการพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Continuous Assessment) โดยควรออกแบบแบบทดสอบที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทางภาษา (Linguistic Competence) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Competence) สำหรับแต่ละบทเรียน
3. เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนความต้องการด้านเนื้อหาท้องถิ่น ควรบูรณาการองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) ของท้องถิ่นเข้ากับการสอนภาษา โดยเพิ่มกรณีศึกษาและสถานการณ์จำลองที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสานกับกลุ่มที่เรียนแบบดั้งเดิม เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (French for Specific Purposes) สำหรับบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน (Digital Technology-Based Learning)
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสผ่านระบบออนไลน์ (Success Factors in Online French Language Learning) เพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยครอบคลุมทั้งปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้สอน เทคโนโลยี และการจัดการเรียนการสอน
4. ควรมีการวิจัยติดตามผล (Follow-up Study) เพื่อประเมินการนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบวิชาชีพของผู้เรียนหลังจบการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง

References

- Baturay, M. H. (2015). An overview of the world of MOOCs. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 427–433. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.685>
- Carras, C., Tolas, J., Kohler, P., & Szilagyi, E. (2007). *French on specific objectives and language class*. Paris: CLE International. (In French)
- Chiang Mai Rajabhat University. (2020). *Bachelor of Arts program in French for service industry*. Chiang Mai: Chiang Mai Rajabhat University. (In Thai)
- Chiang Mai Rajabhat University. (2024). *University strategic plan 2024*. Retrieved November 1, 2024, from <https://www.sdgs.cmru.ac.th/index.php?ge=Strategic&lang=english> (In Thai)
- Cronje, J. C. (2020). Towards a new definition of blended learning. *The Electronic Journal of e-Learning*, 18(2), 114–121. <https://doi.org/10.34190/EJEL.20.18.2.001>
- Duangjino, T. (2024). MOOC: Digital learning ecosystem to support lifelong education. *Journal of Education Studies*, 24(1), 1–14. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/eduthu/article/view/262340> (In Thai)
- European School Education Platform. (2023). *Survey on language learning results*. Retrieved November 1, 2024, from <https://school-education.ec.europa.eu/en/discover/surveys/survey-language-learning-results>
- Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (2008). *Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Kaewjarat, A. (2021). The potential of Thai tourist guide in the 21st century. *Journal of Tourism and Hospitality*, 13(3), 283–296. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pimjournal/article/view/248056> (In Thai)

- Kintu, M. J., & Zhu, C. (2016). Student characteristics and learning outcomes in a blended learning environment intervention in a Ugandan university. *The Electronic Journal of e-Learning*, 14(3), 181–195. Retrieved from <https://academic-publishing.org/index.php/ejel/article/view/1754>
- Mangiante, J. M., & Parpette, C. (2004). *French for specific purposes: From needs analysis to course development*. Paris: Hachette.
- Ministry of Tourism and Sports. (2024). *Tourism statistics 2024*. Retrieved November 1, 2024, from <http://www.mots.go.th/statistic> (In Thai)
- Mourlhon-Dallies, F. (2008). *Teaching languages for professional purposes*. Paris: Didier.
- Stacey, E., & Gerbic, P. (2006). Teaching for blended learning: Research perspectives from on-campus and distance students. *Education and Information Technologies*, 12(3), 165–174. <https://doi.org/10.1007/s10639-007-9037-5>
- Ünal, M., Yamac, A., & Yıldız, D. G. (2017). *Challenges in foreign language teaching: A case study in Turkey*. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1141386.pdf>
- United Nations Thailand. (2022). *Sustainable development goals*. Retrieved November 1, 2024, from <https://thailand.un.org/sdgs> (In Thai)
- Wang, M., Shen, R., Novak, D., & Xioayan, P. (2009). The impact of mobile learning on students' learning behaviors and performance: Report from a large blended classroom. *British Journal of Educational Technology*, 40(4), 673–695. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2008.00846.x>
- Zawacki-Richter, O., Bozkurt, A., Alturki, U., & Aldraiweesh, A. (2018). What research says about MOOCs – An explorative content analysis. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 19(1), 242–259. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v19i1.3356>
- Zhang, W. (2021). Review of blended learning definitions. In *Proceedings of the 2021 5th International Seminar on Education, Management and Social Sciences (ISEMSS 2021, 571)* (pp. 300–303). <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210806.056>